

Advisering inzake de aanwijzingsprocedure voor een lokale publieke media-instelling gemeente Almelo

Media Adviseurs Nederland
Hubertus v.d. Clusenstraat 8
5581CT Waalre

Datum   20 januari 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding	pag. 1
2. Proces	pag. 3
3. Analyse	pag. 7
4. Conclusies en aanbevelingen	pag. 12

Bijlagen

1. Tekstuele uitwerking items beoordelingsmatrix	pag. 13
2. Scores beoordelingsmatrix op item niveau voor beide omroepen	pag. 15

1. Inleiding

Medio 2023 is Media Adviseurs Nederland (hierna MANL *) benaderd door de gemeente Almelo met de vraag te komen tot onafhankelijke begeleiding, en daaruit voortvloeiend advisering, inzake de aanwijzingsprocedure voor een lokale publieke media-instelling. Dit advies zou gericht moeten zijn aan het college van burgemeester en wethouders, die het vervolgens als advies ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorlegt. Dit besluit wordt als voorkeur van de raad gestuurd naar het Commissariaat voor de Media, waarna de procedure moet resulteren in een aanwijzing van één lokale omroep door het Commissariaat voor de Media (hierna CvdM).

*) Voor een nadere kennismaking met MANL wordt verwezen naar de website (www.manl.nl) en naar de samenwerking die MANL heeft met de Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (hierna NLPO) inzake het begeleiden van lokale omroepen en/of gemeenten. MANL is preferred partner van de NLPO.

Om in aanmerking te komen voor de uitzendlicentie Almelo hebben twee gegadigden zich bij het CvdM gemeld:

- Stichting Lokale Omroep Almelo h.o.d.n. en hierna: **AAVisie**
(dit is de bestaande licentiehouders)
- Stichting Lokale Omroep Almelo h.o.d.n. en hierna: **1Twente Almelo**

Ten aanzien van deze kandidaatstelling en procedure worden een aantal aandachtspunten benoemd:

- De juridische naamgeving van beide rechtspersonen blijkt gelijklopend. Inmiddels is door 1Twente Almelo het initiatief genomen haar juridische naam te wijzigen in Stichting Almelse Media Instelling (SAMI). In de bij het CvdM aangereikte stukken is deze wijziging niet als zodanig doorgevoerd.
- Tijdens het proces kwam aan het licht dat AAVisie voor verschillende gemeenten (Almelo en Hengelo) een afwijkende aanvraag had ingediend. Mogelijk zou dit ook voor Wierden gebeuren. Gelet op het feit dat de aanvragen vanuit één rechtspersoon zijn ingediend, is er door het CvdM op gewezen dat het voor de procedure noodzakelijk is dat voor alle betrokken gemeenten dezelfde stukken worden ingediend. AAVisie heeft de gelegenheid gekregen om twee weken later de juiste stukken bij het CvdM aan te leveren.
- In vervolg op bovenstaande is door het CvdM aangegeven dat de gemeenteraad Almelo een gezamenlijk advies uit moet brengen met de gemeenten Wierden en Hengelo. Gemeenten hebben hierover afspraken gemaakt. Het CvdM heeft daarnaast besloten om de deadline voor het advies van alle drie de betrokken gemeenten vast te stellen op 12 april 2024. Het CvdM neemt dus pas een besluit nadat de huidige aanwijzing voor de gemeente Almelo op 23 februari 2024 afloopt.

- Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bereidt een wijziging van de Mediawet 2008 voor met als doel de lokale publieke media-laag te versterken. De bedoeling is dat de Mediawet per 1 januari 2025 gewijzigd wordt. De formatie van een nieuwe regering kan mogelijk gevolgen hebben voor de verdere uitwerking van de voorgenomen wetswijziging en de planning daarvan. Het CvdM wijst erop dat voor de behandeling van aanvragen de nu geldende regels van toepassing zijn.

Voordat het CvdM een beslissing neemt over de ingediende aanvragen, dient de gemeente:

1. Een advies uit te brengen over de vraag of de aanvragers voldoen aan de wettelijke toegangscriteria voor een publieke lokale omroep.
  - De gemeente Almelo heeft eerder vastgesteld dat beide aanvragen hieraan voldoen.
2. Indien van toepassing bij meerdere aanvragers, het samengaan te bevorderen.
  - Vanuit de gemeente Almelo zijn gesprekken gevoerd waarin dringend aandacht gevraagd is voor een goede samenwerking binnen Almelo en de regio Twente. De uitkomst van deze gesprekken was, dat beide partijen wel de intentie hebben samen te werken in een stadsredactie. Echter er is ook geconcludeerd dat beide partijen niet willen samengaan en tot 1 aanvraag in het kader van de aanwijzing willen komen. Deze stap in het proces is door MANL niet opnieuw meegenomen en vastgelegd in onderliggend rapport.
3. Een voorkeursadvies uit te brengen, indien het samengaan van meerdere aanvragers niet gerealiseerd wordt.
  - Dit voorkeursadvies moet als dan zorgvuldig tot stand komen en deugdelijk gemotiveerd worden. Dit rapport biedt deze onderbouwing aan het voorkeursadvies.

2. Proces

In het proces staan twee zaken centraal:

1. Komen tot een duidelijke en eenduidige lijst van beoordelingscriteria.

Primair dient rekening te worden gehouden met de wettelijke kaders in deze, aangevuld met gemeentelijke criteria. Secundair kan worden gekeken naar ontwikkelscenario's van het mediaveld, in lijn met de visie Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (hierna NLPO).

MANL heeft een standaard beoordelingslijst samengesteld die is getoetst en akkoord bevonden door het CvDM en de NLPO. Door de uitsplitsing in een 5-tal rubrieken (**Financiën, Organisatie, Aanbod, Gemeenschap en Toekomstvisie**) en deze weer te verdiepen met een aantal deelcriteria (items) wordt een breed en diepgaand beoordelingskader gecreëerd. De gemeente Almelo heeft deze lijst als basis gebruikt en aangevuld met haar eigen gemeentelijke deelcriteria. De gemeente heeft geen extra rubrieken toegevoegd. De gemeente heeft middels een raadsbesluit de uiteindelijke beoordelingscriteria vastgesteld. De definitieve lijst van beoordelingscriteria is opgenomen in bijlage 1.

Door ook de normering van de te beoordelen items te standaardiseren (met een score van 1 t/m 5) en deze scores duidelijk en eenduidig te definiëren, wordt een hoge mate van objectiviteit bewerkstelligd. Onderstaand de definitie:

1. Onvoldoende	Item is niet/nauwelijks benoemd/uitgewerkt
2. Matig	Item is wel benoemd maar slechts summier uitgewerkt
3. Voldoende	Item is in de breedte uitgewerkt: wat te bereiken; waarom; wat zijn de succesfactoren; wat de doelen; e.d. (de 'Wat vraag')
4. Goed	Zie Voldoende, maar nu ook uitgewerkt in concrete acties, prestatie indicatoren, tijdlijnen, wie doet wat, e.d. (de 'Hoe vraag')
5. Uitstekend	Zie Goed, maar nu ook met een integraal en langere termijn perspectief

2. Het samenstellen van een onafhankelijke beoordelingscommissie.

MANL heeft een commissie bestaande uit 5 personen voorgesteld, waarvan 1 uit de gemeenschap (onafhankelijk t.o.v. aanvragers), 1 vanuit de gemeente, 1 expert vanuit het lokale publieke mediaveld en 1 expert vanuit een journalistiek perspectief. Dit alles onder voorzitterschap van een onafhankelijke voorzitter met een brede bedrijfskundige en bestuurlijke ervaring. De beoordelingscommissie dient uiteindelijk te komen tot een eensluidend en onafhankelijk advies.

De gemeente Almelo heeft er voor gekozen een expertcommissie van 3 personen (2 expert-leden en een voorzitter) samen te stellen, die op voldoende afstand zouden moeten staan van de gemeente en gemeenschap Almelo. Daaraan is toegevoegd een ambtelijk toezichthouder vanuit de gemeente, die uitsluitend en alleen toezicht houdt op het proces en geen stem heeft ten aanzien van de inhoud.

MANL heeft een voorstel gedaan voor de bemensing. Tegen de voorgedragen samenstelling is door AAVisie bezwaar aangetekend bij de gemeente en het CvdM. Bepaalde commissieleden zouden volgens AAVisie onvoldoende onafhankelijk zijn. Deze bewering is onderzocht en getoetst maar bleek onvoldoende gedegen en feitelijk onderbouwd. Het college van B&W heeft nadien besloten de voorgestelde samenstelling te accorderen.

Een korte introductie van de leden van de beoordelingscommissie:

- **Jos Tielen, expert lid vanuit perspectief journalistiek**

Jos heeft na zijn opleiding aan de School voor Journalistiek verschillende journalistieke functies bekleed. Hij heeft gedurende 11 jaar bij Omroep Brabant gewerkt als Hoofd Sportredactie en Programmaleider. Daarna heeft hij binnen verschillende communicatiefuncties gedurende 16 jaar voor de Gemeente Eindhoven gewerkt. De laatste 6 jaar was hij Hoofd Communicatie van de gemeente. Van 2020 t/m 2022 was Jos achtereenvolgens bestuurslid/voorzitter en interim-directeur/bestuurder van Studio040. Jos heeft een rugzak vol leidinggevende ervaring in regionale journalistiek en overheidscommunicatie. Zijn hart klopt voor professionele nieuwsvoorziening op de kleinst mogelijke geografische schaal en vooral dicht bij 'de inwoners'. Draagvlak en verbinding zijn kernwoorden en -waarden in zijn benadering.

- **Bert van Valburg, expert lid vanuit perspectief lokale omroep**

Werkt vanuit Media Adviseurs Nederland (MANL is preferred partner van de NLPO) veel voor en met gemeenten en lokale omroepen. In Amsterdam, Utrecht en Breda heeft hij deel uitgemaakt van de selectiecommissie. Daarnaast heeft hij een bedrijf in project- en procesmanagement, en werkt veelal voor gemeenten en/of daaraan gelieerde organisaties. Momenteel werkzaam voor de gemeenten Dordrecht, Kerkrade, Simpelveld en Heerlen om processen rondom lokale omroepen aan te sturen en/of te verbeteren. In Helmond werkzaam als projectleider parkmanagement rondom Campus De Braak, waar de gemeente en scholenkoepel OMO miljoenen investeren in een nieuwe Multi Functionele Sport Accommodatie. Doelstelling hier is synergie te ontwikkelen tussen de organisaties op de campus en de inwoners en organisaties in de gemeente.

- **Jan Spackler, voorzitter**

Studeerde Bedrijfseconomie en haalde executive masters in Management & Organization en Leadership Development. Jan werkte ca. 30 jaar als directeur-bestuurder in de non-food retail, de bancaire sector en de consultancy branche. Vanaf 2015 heeft hij zijn eigen adviesbureau HumanB en begeleidt hij als executive coach publieke en private organisaties bij strategievorming, complexe verandertrajecten en positioneringsvraagstukken. Deze vakken doceert hij ook aan Avans Hogeschool. Zijn kijk op organisaties en transitieprocessen wordt mede gekleurd vanuit de meer irrationele en psychoanalytische kant van menselijk- en organisatiegedrag. Vanuit dit perspectief schreef hij het veranderboek 'Verhalen om niet te verdwalen'. Als associate bij MANL werkt hij vaak voor en met gemeenten en lokale omroepen.

- **Toezichthoudende functionaris**

Aan de commissie is een gemeentelijk ambtenaar vanuit het beleidsterrein Media toegevoegd, uitsluitend en alleen als toezichthouder op het proces.

Processtappen MANL

De relevante stappen van het proces:

1. Concept selectiecriteria zijn opgesteld door MANL en aangereikt aan gemeente. Reflectie en gewenste aanpassingen vanuit gemeente zijn doorgevoerd en er is door de gemeente besloten over de definitieve lijst van selectiecriteria.
2. Voorstel door MANL voor samenstellen van onafhankelijke beoordelingscommissie. Bezwaar AAVisie tegen samenstelling voorgestelde beoordelingscommissie is door gemeente beoordeeld en ongegrond bevonden. Het college van B&W heeft vervolgens de voorgestelde samenstelling geaccordeerd.
3. De twee omroepen zijn aangeschreven, waarbij de processtappen zijn toegelicht, de beoordelingscriteria zijn aangereikt en de beoordelingscommissie is voorgesteld. Basis van de beoordeling zijn primair de bij het CvdM aangereikte stukken en secundair de bevindingen opgedaan tijdens de presentatie en bevraging van beide omroepen.
4. De commissie heeft een afstemmingsoverleg gehad waarin de rubrieken en items van de beoordelingsmatrix nader zijn toegelicht en met elkaar besproken. Tevens heeft afstemming plaatsgevonden over de te hanteren normering.
5. Iedere commissielid heeft na bestudering van de stukken van beide aanvragers, individueel en zonder onderlinge afstemming, zijn beoordeling gegeven door middel van het invullen van betreffend beoordelingsformulier. Per item is een score gegeven op een schaal van 1 t/m 5, deze score is tevens becommentarieerd. Deze individuele benadering heeft ervoor gezorgd dat er geen onderlinge beïnvloeding tussen de commissieleden heeft plaatsgevonden.
6. Ieder commissielid heeft zijn beoordelingsformulieren van de twee omroepen aangereikt aan de voorzitter. Deze heeft mede door het lezen van de toelichting op de uitslagen gewogen en beoordeeld of er sprake zou kunnen zijn van verschillende interpretatie van items door de diverse commissieleden. Bij enkele items had de voorzitter dit vermoeden en is het betreffende item scherper uiteengezet. Deze zijn besproken in een gezamenlijk overleg onder toezicht van de gemeente Almelo. Nadien heeft ieder commissielid de mogelijkheid gehad om de individuele scores in deze bij te stellen.
7. Tijdens het proces kwam aan het licht dat AAVisie voor verschillende gemeenten (Almelo en Hengelo) een afwijkende aanvraag had ingediend. Gelet op de het feit dat de aanvragen vanuit één rechtspersoon zijn ingediend, is erop gewezen dat het voor de procedure noodzakelijk is dat voor alle betrokken gemeenten dezelfde stukken worden ingediend. AAVisie heeft de gelegenheid gekregen om twee weken later de juiste stukken bij het CvdM aan te leveren. Ultimo december heeft een herbeoordeling (stap processtappen 5 en 6) van deze aangepaste stukken plaatsgevonden. Tevens zijn de niet aangepaste stukken van 1Twente Almelo nog eens kritisch gezien.

8. Er heeft een meeting plaatsgevonden waarin de beoordelingscommissie de twee aanvragers ieder (separaat) de gelegenheid heeft geboden hun plannen te pitchen, waarna de commissieleden (indien gewenst/relevant) vragen hebben gesteld ter verduidelijking. Per omroep is hier maximaal 45 minuten voor vrijgemaakt. Van de pitch/bevraging zijn ambtelijke notulen opgemaakt en door gemeente gedeeld met beide omroepen. Na de pitch/bevraging van de beide omroepen hebben de individuele commissieleden de mogelijkheid gehad om de eerder uitgebrachte individuele beoordeling aan te passen. Hier is geen gebruik van gemaakt.
9. Na beide omroepen gehoord en bevraagd te hebben is de commissie in overleg gegaan en gekomen tot een eensluidend en onafhankelijk advies, hetgeen nadien door de voorzitter is uitgewerkt in een adviesrapport (deze rapportage). Ieder commissielid heeft onafhankelijk zijn fiat gegeven aan het eindrapport.
10. Op 20 januari is de eindrapportage aangeboden aan de gemeente Almelo. Eventuele vragen ter verduidelijking zullen door de voorzitter worden behandeld. Het verdere proces is aan de gemeente en is erop gericht te komen tot besluitvorming van de gemeenteraad, waarna de procedure moet resulteren in een aanwijzing van één lokale omroep door het CvdM.
11. Indien gewenst vindt terugkoppeling plaats door MANL aan de omroepen over het gegeven advies (via een TEAMS-afspraak) waarmee het proces voor MANL in lijn met de afgesproken timetable wordt afgerond.

3. Analyse

Uitwerking beoordelingsmatrix

De gemeente Almelo heeft middels een raadsbesluit de beoordelingscriteria vastgesteld. De 3 leden van de beoordelingscommissie hebben ieder op basis van deze beoordelingscriteria individueel (en zonder onderling overleg) de twee omroepen beoordeeld op basis van de bij het CvdM ingediende plannen. Na de individuele beoordeling volgens de eerder aangegeven normering is er een gezamenlijk gesprek geweest om punten met elkaar door te nemen onder toezicht van de gemeente Almelo. Na de pitch/bevraging van de beide omroepen is er gelegenheid geweest de beoordeling individueel aan te passen.

De scores op alle deelcriteria (items) hebben geleid tot de navolgende afgeronde beoordeling van de 5 rubrieken per beoordelaar (geanonimiseerd). Dit heeft geresulteerd in een gemiddeld eindoordeel van alle commissieleden per omroep. De uitgebreide beoordelingsformulieren (scores op itemniveau) zijn in bijlage 2 opgenomen.

Beoordelingsmatrix AAVisie

		AAVisie			
Beoordelaar		A	B	C	Gem. beoordelaars
Rubriek					
1 Financieel	Gem. 6 items	2,2	3,2	2,8	2,7
2 Organisatie	Gem. 6 items	1,7	2	2,2	2
3 Aanbod	Gem.7 items	2,4	2,6	2,7	2,6
4 Gemeenschap	Gem. 6 items	2,5	2,5	2,2	2,4
5 Toekomstvisie	Gem. 3 items	2	3	2,7	2,6
Gem. van de 5 rubrieken		2,2	2,7	2,5	Eindoordeel 2,5

Conclusie uit cijfers:

- AAVisie scoort op alle rubrieken **matig** (met een maximale score van 2,7 bij de rubriek 'Financieel' en een minimale score van 2,0 bij de rubriek 'Organisatie').
- Eindscore AAVisie is **2,5** van de maximaal 5 te behalen punten.
- De spreiding tussen beoordelaars op het totaaloordeel is slechts zeer beperkt (0,5).
- De spreiding tussen beoordelaars per rubriek is ook relatief beperkt. De spreiding bij de rubrieken 'Financieel' en 'Toekomstvisie' is het grootst (1,0).

- Gezien de beperkte spreiding mag ten aanzien van AAVisie geconcludeerd worden dat de resultaten van de verschillende beoordelaars redelijk uniform en daarmee eensluidend zijn.
- De beoordeling van de in eerste instantie bij het CvDM aangereikte stukken was ietwat hoger, namelijk een eindoordeel van 3,0. In de herbeoordeling van de nieuwe stukken zijn alle rubrieken lager gewaardeerd, waarbij met name de rubrieken 'Financieel' en 'Toekomstvisie' meer dan een half punt gezakt zijn.
- Tijdens de pitch/bevraging is door de omroep geen additionele informatie aangereikt. Beoordelaars hebben dan ook geen gebruik gemaakt van hun recht om de eerder gegeven beoordeling aan te passen.
- Eindoordeel is dat de aanvraag vanuit een objectieve, onafhankelijke beoordeling van alle beoordelaars als matig wordt gezien en dus slechts **matig passend** is, rekening houdend met de door de raad vastgestelde beoordelingscriteria en de kaders van het huidige (en secundair het toekomstige) publieke mediabestel.

Beoordelingsmatrix 1Twente Almelo

		1Twente Almelo			
Beoordelaar		A	B	C	Gem. beoordelaars
Rubriek					
1 Financieel					
	Gem. 6 items	3,8	3,8	3,2	3,6
2 Organisatie					
	Gem. 6 items	4,2	3,7	3,7	3,8
3 Aanbod					
	Gem.7 items	3,9	3,9	3,6	3,8
4 Gemeenschap					
	Gem. 6 items	4	4,2	3,5	3,9
5 Toekomstvisie					
	Gem. 3 items	3,7	4,3	3,6	3,8
Gem. van de 5 rubrieken		3,9	4	3,6	Eindoordeel 3,8

Conclusie uit cijfers:

- 1Twente Almelo scoort op alle rubrieken een **ruime voldoende tot bijna goed** (tussen 3,6 en 3,9)
- Eindscore is **3,8** van de maximaal 5 te behalen punten.
- De spreiding tussen beoordelaars op het totaaloordeel is slechts zeer beperkt (0,4).
- De spreiding tussen beoordelaars per rubriek is ook relatief beperkt. De grootste spreiding zat bij de rubriek 'Toekomstvisie', echter ook deze was slechts 0,7.

- Gezien de beperkte spreiding mag ook ten aanzien van 1Twente Almelo geconcludeerd worden dat de resultaten van de verschillende beoordelaars in hoge mate uniform en daarmee eensluidend zijn.
- Met de herbeoordeling van de stukken van AAVisie zijn ook de beoordelingen van 1Twente Almelo door iedere beoordelaar opnieuw tegen het licht gehouden. Dit heeft geresulteerd in een kleine neerwaartse bijstelling van 0,1 punt (eindscore van 3,9 >> 3,8).
- Tijdens de pitch/bevraging is door de omroep geen additionele informatie aangereikt. Beoordelaars hebben dan ook geen gebruik gemaakt van hun recht om de eerder gegeven beoordeling aan te passen.
- Eindoordeel is dat de aanvraag vanuit een objectieve, onafhankelijke beoordeling van alle beoordelaars als ruim voldoende tot bijna goed wordt gezien, en daarmee **goed passend** is, rekening houdend met de door de raad vastgestelde beoordelingscriteria en de kaders van het huidige (en secundair het toekomstige) publieke mediabestel.

Observaties beoordelingscommissie t.a.v. AAVisie

- AAVisie stelt haar ruim 75 vrijwilligers centraal in het beleid en de toekomstvisie. Zij acteren in de haarvaten van de lokale samenleving en moeten vandaaruit ook de journalistieke functie uitoefenen. De vrijwilligers vormen de basis van de positionering van de omroep, de basis van de planvorming (voortbestaan vrijwilligersorganisatie) en ook de basis van de pitch. Dit oogt sympathiek, maar in de taak van een publiek lokale omroep is de vrijwilliger een middel, en niet het doel.
- De commissie is kritisch over de uitwerking van de vraag 'hoe' AAVisie, met een organisatie die voor een overgroot deel uit vrijwilligers bestaat, professionele journalistieke programma's wil maken die verder gaan dan alleen 'informereren' en 'verbinden'.
- Professionele journalistiek is een VAK, dat om een gedegen opleiding vraagt. Als dit VAK binnen een lokale omroep nagenoeg uitsluitend door vrijwilligers wordt uitgeoefend vraagt dit om een zeer goede aansturing, begeleiding en opleidings-/ontwikkelplanning van deze vrijwilligers. In de stukken wordt daar geen diepgaand, duidelijk en eenduidig beeld bij geschetst.
- In het Jaarplan 2024 wordt beschreven dat de aansturing van de vrijwilligers de verantwoordelijkheid is van de programmastaf en eindredacteur, met als summiere toelichting: 'Ruimte geven voor planning en innovatie'. Dit geeft de commissie geen beeld van hoe de begeleiding in de dagelijkse praktijk in zijn werk gaat. In het Meerjaren Beleidsplan staat beschreven dat de officemanager 'zorg draagt voor aansturing van vrijwilligers'. In de bevraging werd het waarom van deze duale aansturing toegelicht. Een verdieping over hoe dat in de praktijk wordt ingevuld bleef diffuus.
- De commissie is in vervolg op bovenstaande dan ook kritisch op de vraag 'hoe' moet worden gekomen tot de in de plannen beschreven ambitie om reeds in 2024 te voldoen aan de criteria van het CvdM inzake een Lokaal Toereikend Media Aanbod (LTMA) alsmede het verwerven van het Keurmerk Nederlandse Streekomroepen.

- De commissie onderkent dat in het hier en nu, met de huidige relatief beperkte financiële (publieke) middelen, het ook moeilijk is om de noodzakelijke professionaliseringsslag ten aanzien van de journalistieke functie te maken. De omroep is bevraagd hoe ze deze paradox (tussen professionaliteit en financiën) denkt te beslechten. De omroep zegt hieraan te willen blijven werken, maar laat volgens de commissie daarbij onvoldoende daadkracht en visie zien in 'hoe' zij dit gaat doen. Statement: eerst moet er geld komen, dan pas kunnen er plannen komen.
- De commissie stelt dat de financiële huishouding van de omroep in de basis op orde is, maar wel zeer conservatief is ingekleurd. Doordat de begrotingen Almelo, Wierden en Hengelo niet geïntegreerd zijn, worden synergie-effecten volgens de commissie moeilijker realiseerbaar. Er wordt in de meerjarenbegroting onvoldoende doorvertaling gemaakt naar de langere termijn invloed van schaalvergroting (streekvorming) en/of de ophanden zijnde nieuwe wetgeving met daaraan gekoppelde bredere financiële kaders. Zelfs niet middels een what-if scenario. In de discussie hierover was AAVisie vrij defensief in haar opstelling.
- Als aangegeven kwam tijdens het proces aan het licht dat AAVisie voor verschillende gemeenten een afwijkende aanvraag had ingediend. De herijkte plannen waarbij Almelo, Wierden en Hengelo integraal zijn beschreven, laten een diffuus beeld zien. De commissie is van mening dat het integreren van de drie aanvragen (c.q. het toevoegen van de aanvragen voor Wierden en Hengelo aan de aanvraag van Almelo) vergaand onvoldoende doordacht en uitgewerkt is.
- De aanvraag is formeel ingediend door AAVisie (soms weer geduid met LOA, de juridische naam van de Stichting Lokale Omroep Almelo). Maar in de herijkte plannen is Twente.Media het overkoepelende orgaan van waaruit de plannen zijn opgesteld. Daarnaast is er ook nog een samenwerking onder de naam TROTS met een aantal andere lokale media-instellingen. Al met al vindt de commissie dat dit de profilering van de omroep zeer onduidelijk maakt.
- De commissie constateert een onvoldoende kritische houding en reflectie op de eigen organisatie en het eigen functioneren. Het bestuur van de omroep presenteert een relatief gesloten karakter waarbij de rol van de eindredacteur door de commissie (in ieder geval in de pitch) als ondergeschikt is ervaren. Overigens signaleert de commissie wel degelijk de journalistieke kwaliteiten van de eindredacteur en haar onafhankelijkheid ten opzichte van de historische context van de omroep.
- AAVisie voldoet als lokale omroep voor Almelo in de basis (dus los van Wierden en Hengelo) aan de criteria die nu aan een publieke lokale omroep worden gesteld. Een substantiële vernieuwing van het beleid, en de uitvoering daarvan, wordt gezien bovenstaande door de commissie niet als vanzelfsprekend geacht, zeker niet als dit vraagt om een krachtige interventie vanuit het bestuur (en helemaal niet als dit ten koste zou moeten gaan van de rol en positie van de vrijwilligers binnen de omroep).
- De commissie constateert dat de verschillende aan het CvdM aangereikte stukken niet altijd eenduidig zijn. Als voorbeeld; volgens de statuten is er een Programmabeleid Bepalend Orgaan (PBO) van 5 leden, volgens het aangereikte meerjarenplan telt het PBO 7 leden, maar in het losse document over het huidige PBO zijn er nu 13 leden. De verschillen in de stukken worden verder niet geduid.
- Tot slot wordt door de commissie het aspect 'governance' beoordeeld als onvoldoende. Het in verschillende functies binnen de organisatie acteren van de voorzitter maakt de governance diffuus. Zo moet de voorzitter haar functioneren als officemanager zelf beoordelen.

Observaties beoordelingscommissie t.a.v. 1Twente Almelo

- 1Twente Almelo stelt het professioneel verzorgen van de publieke media taak voor de lokale samenleving (haar klant) centraal in het beleid. Professionele journalistiek wordt gekenschetst als een VAK dat alleen door vakbekwame c.q. goed opgeleide mensen kan worden uitgevoerd.
- De vrijwilligers zonder deze vakbekwaamheid kunnen volgens de omroep vanuit hun passie een positieve rol spelen bij de verbinding met en het informeren van de lokale samenleving. Maar zeker niet in de journalistieke rol van onderzoeken, controleren, luis in de pels, verdieping en beweging brengen, mening vormend en inspirerend.
- Vrijwilligers kunnen zich wel stap voor stap bekwamen door vanuit persoonlijke drijfveren en binnen een vastomlijnd toekomstbeeld van de omroep, opleidingen te volgen. Van vrijwilligers die blijven hangen in het oude beeld van een lokale omroep zal afscheid moeten worden genomen: 'Vroeger bestaat niet meer'.
- 1Twente Almelo onderkent het gevaar dat door deze positionering afstand kan worden gecreëerd/ervaren in lokale gemeenschappen. Om deze mogelijke omissie te beslechten worden binnen de regio Twente 5 lokale redacties ingericht die in hoge mate zelfsturend zijn en journalistieke onafhankelijkheid genieten.
- Wel zijn de journalistieke uitgangspunten / kaders centraal vastgesteld en worden deze bewaakt door de centraal opererende hoofdredacteur. Verder wordt content gedeeld en wordt gebruik gemaakt van centrale faciliteiten als kanalen en infrastructuur. Onder het motto 'wat lokaal kan moet je lokaal doen, maar wat niet noodzakelijk lokaal moet, moet je centraal doen' worden bewust de synergievoordelen gepakt. De aangeleverde plannen van 1Twente Almelo worden naast de focus op de professionele journalistieke functie, gedreven door het zoeken van synergievoordelen vanuit opschaling (streekvorming).
- Er is daarbij een gezonde professionele afstand tussen de journalistieke taak (onder eindverantwoording van de lokale redactiechef cq. de hoofdredacteur van de Streekomroep) en de bedrijfskundige taak (onder eindverantwoording van de directeur/ bestuurder). Dat binnen 1Twente Almelo de journalistieke taak centraal staat kwam ook tot uiting in de pitch die primair door de hoofdredacteur werd gepresenteerd.
- 1Twente Almelo is kritisch bevraagd over de paradox tussen enerzijds professionalisering en anderzijds financiële middelen. De omroep wijst erop dat in het meerjarenplan een drietal scenario's beschreven is. De meerjarenbegroting is gebaseerd op scenario 2, wat omschreven wordt als 'professioneel minimum', waarbij een bedrag per inwoner van €2,50 vanuit publieke gelden ter beschikking komt. Dit komt afgerond neer op €185.000,-.
- Scenario 3 is het ultieme scenario met €4,00 per inwoner, totaal afgerond bijna 3 ton. In dit scenario kan de verdere professionalisering versneld worden opgepakt ('professioneel geborgd'). Het door 1Twente Almelo beschreven scenario 1 (subsidie van ca. €50.000,-) wordt getypeerd als onder de ondergrens. Afschalen naar het model van een 'klassieke' lokale omroep wordt niet toekomstbestendig geacht en als dan zal de positie van 1Twente Almelo heroverwogen worden.
- Tot slot is de observatie van de commissie dat de intrinsieke motivatie van het bestaan en van de toekomstplannen van de gehele regio Twente (in de door het ministerie en de NLPO gedefinieerde streek) geheel is geworteld in de samenleving en de journalistieke rol die daarin is toebedeeld.

4. Conclusies en aanbeveling

De beoordelingscommissie is na rijp beraad tot de **unanieme conclusie** gekomen dat:

De aanvraag van **AAVisie** past in het beeld zoals op veel plaatsten in het land publiek lokale omroepen zich presenteren. Relatief conservatief, uitgaande van de vrijwilligers en van financiële beperkingen, en primair gericht op het hier en nu. De toekomstvisie is relatief beperkt uitgewerkt en het ontbreekt veelal aan doordachte en goed uitgewerkte plannen (de 'hoe-vraag') om de status quo te doorbreken en de noodzakelijke stappen te zetten naar de nieuwe kadering van de nieuwe mediawetgeving. Maar, de aanvraag is (met name als deze los wordt gezien van de context Wierden en Hengelo) natuurlijk wel passend binnen de huidige publieke mediacontext met de huidige beperkte publiek financiële middelen. De score van 2,5 op een schaal van 5 geeft aan dat deze 'passendheid' wel zeer marginaal is.

De aanvraag van **1Twente Almelo** wordt door de commissie, zowel gelegd langs de objectieve meetlat van de beoordelingsmatrix als vanuit de observaties tijdens de pitch en bevraging, als ruim voldoende tot goed beoordeeld (een 3,8 op een schaal van 5). Het doel, het professioneel verzorgen van de publieke media taak voor de lokale samenleving, is duidelijk en eenduidig uitgewerkt en is geworteld in de journalistieke almede de bedrijfskundige organisatie. De rol van vrijwilligers als middel om bij te dragen aan dit doel is zorgvuldig verwoord. Vanuit de gepresenteerde scenarioplanning geeft de omroep duidelijk aan hoe te anticiperen op de ontwikkelingen in het medialandschap en stelt zij ook duidelijk waar voor hen de ondergrens ligt (scenario 2).

Alles overziende adviseert de commissie unaniem aan de gemeente Almelo om de lokale omroep 1Twente Almelo voor te dragen bij het Commissariaat voor de Media, voor het verkrijgen van de nieuwe uitzendlicentie.

Voetnoot

De commissie betreurt het dat beide omroepen niet tot een gezamenlijke aanvraag zijn gekomen. In gezamenlijkheid zou nog veel meer bereikt kunnen worden voor de lokale gemeenschap. De professionaliteit en de beleidskaders van 1Twente, gecombineerd met de passie van de vrijwilligers van beide omroepen zou een sterke combinatie geweest zijn. Verder zou deze gezamenlijkheid - voor zowel de inwoner (de klant) als de vrijwilligers van de beide omroepen - er niet toe hoeven te leiden dat er mogelijke verongelijkheid en verdeeldheid ontstaat. Tegenstellingen die als dan weer veel zowel publieke als bestuurlijke aandacht vragen om overbrugd en geheeld te worden. Energie die als dan beter besteed had kunnen worden aan de noodzakelijke professionalisering. Dit alles in het belang van de lokale gemeenschap.

MANL,

Waalre, 20 januari 2024

Jan Spackler

Voorzitter beoordelingscommissie

Bijlage 1

Door gemeente Almelo geaccordeerde toetsingscriteria (rubrieken en items) voor aanwijzing lokale publieke media-instelling

Financiën

- Is er een duidelijk en eenduidig meerjarenplan met meerjarenbegroting.
- Is dit vertaald naar een jaarplan met duidelijke acties (wie verantwoordelijk, wat te doen/verbeteren, wanneer, hoe).
- Is dit vertaald naar een financiële begroting per jaar met realistische kosten/baten.
- Is de verdeling tussen publieke gelden en private gelden evenwichtig binnen de begroting.
- Zijn de processen rondom begrotingsdiscipline goed geregeld.
- Is de continuïteit van de technologische infrastructuur goed geregeld.

Organisatie

- Is er een duidelijk uitgewerkt organogram, vertaald in functies (met duidelijke taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden)
- Is de aansturing van de vrijwilligers goed geregeld
- Is de aansturing van professionals (in relatie tot een kwalitatief aanbod) goed geregeld
- Is de samenwerking tussen (betaalde) professionals en vrijwilligers adequaat
- Is er een uitgewerkte leer/ontwikkelomgeving voor alle medewerkers (volgen trainingen ed.)
- Is er sprake van talentontwikkeling (kweekvijver) voor jongeren, bijvoorbeeld op het gebied van organisatie, productie of techniek.

Aanbod

- Is er een programmabeleidsbepalend orgaan (PBO), is dit representatief en hoe wordt hun input vertaald naar de omroep. Gevraagd wordt om minimaal een representatie van cultuur, maatschappelijk, godsdienstig/geestelijk, jeugd en jongeren
- Hoe gaat u voldoen aan de “Code Diversiteit en Inclusie”.
- Is het media-aanbod voldoende aangesloten bij de informatiebehoefte in de gemeente en hoe gaat u dit meten, evalueren en borgen.
- Is de journalistieke kwaliteit voldoende geborgd in relatie tot het Lokaal Toereikend Media-Aanbod (LTMA).
- Is er sprake van voldoende eigen nieuwsgaring en is dat goed gespreid over het verzorgingsgebied.
- Is er een goed uitgewerkt en functionerend multichannel mediabeleid.
- Wordt hierbij voldoende ingespeeld op ontwikkelingen in mediagebruik (inclusief digitalisering).

Gemeenschap

- Is er een duidelijke en eenduidige profilering van de omroep als publiek lokale media-instelling.
- Is er samenwerking met bijvoorbeeld bibliotheken, onderwijs, culturele organisaties en andere media-instellingen.
- Is de interactie, participatie, verbinding van en tussen inwoners en groepen uit Almelo adequaat vormgegeven.
- Is er een goed uitgewerkte klachtenprocedure en wordt deze accuraat opgevolgd.

- Is er een toegankelijke, herkenbare en professionele website waar het aanbod goed te vinden is.
- Is er sprake van een ambassadeursprogramma dat de medewerkers verbindt met de gemeenschap.

Toekomstvisie

- Zijn er initiatieven t.a.v. het vormen van een streekomroep (in lijn beleid Ministerie / Nederlands Lokale Publieke Omroepen (NLPO) / ed.).
- Zijn er initiatieven voor verdergaande professionalisering door meer inzet betaalde krachten.
- Zijn er initiatieven om de kwaliteit van het aanbod in lijn te brengen met toekomstige kaders.

Bijlage 2

Scores beoordelingsmatrix per beoordelaar en op itemniveau voor beide omroepen

		AAVisie				1Twente Almelo			
Beoordelaar		A	B	C		A	B	C	
Rubriek									
Financieel	item				Gem.				Gem.
	1	2	3	2	2,3	2	3	2	2,3
	2	2	3	3	2,7	4	2	3	3
	3	2	4	4	3,3	4	3	4	3,7
	4	2	3	3	2,7	4	5	3	4
	5	2	3	2	2,3	5	5	4	4,7
	6	3	3	3	3	4	5	3	4
	Gem.	2,2	3,2	2,8	2,7	3,8	3,8	3,2	3,6
Organisatie	1	2	2	3	2,3	4	4	4	4
	2	1	2	2	1,7	5	3	3	3,7
	3	2	2	2	2	4	5	4	4,3
	4	1	2	2	1,7	3	2	3	2,7
	5	3	2	2	2,3	5	5	5	5
	6	1	2	2	1,7	4	3	3	3,3
		Gem.	1,7	2	2,2	2	4,2	3,7	3,7
Aanbod	1	2	3	3	2,7	5	3	4	4
	2	3	3	3	3	4	3	3	3,3
	3	2	2	2	2	3	3	3	3
	4	2	2	2	2	3	4	3	3,3
	5	3	3	3	3	4	4	3	3,7
	6	3	2	3	2,7	4	5	4	4,3
	7	2	3	3	2,7	4	5	5	4,7
	Gem.	2,4	2,6	2,7	2,6	3,9	3,9	3,6	3,8
Gemeenschap	1	3	2	2	2,3	5	4	3	4
	2	2	4	3	3	3	4	3	3,3
	3	2	3	2	2,3	3	4	3	3,3
	4	3	2	2	2,3	4	3	4	3,7
	5	4	3	2	3	5	5	4	4,7
	6	1	1	2	1,3	4	5	4	4,3
		Gem.	2,5	2,5	2,2	2,4	4	4,2	3,5
Toekomstvisie	1	2	3	2	2,3	5	5	4	4,7
	2	2	3	3	2,7	3	3	3	3
	3	2	3	3	2,7	3	5	3	3,7
		Gem.	2	3	2,7	2,6	3,7	4,3	3,6
Gem. 5 rubrieken.		2,2	2,7	2,5	2,5	3,9	4	3,6	3,8